

Kultusministerens Side eller fra Domstolens Side, hvor man nu vil lægge den, eller fra begge Sider i Henseende til, at Valghandlingen er foregaaet paa ret og regelmæssig Maade, saa at Valget maa anses for gyldigt, vil være ikke blot Akt, hvad der i saa Henseende kan være ønskeligt, men ogsaa er det, som bør finde Sted, og som det fra Regjeringens Standpunkt er berettiget at fordrø. Hvad endelig angaar den Bestemmelse, som findes i § 8 om, at, naar ikke Halvdelen af de Valgberettigede have deltaget i Valget, betyder hele Valget ingen Ting, men saa kan Kultusministeren indstille til Kongen, eller, som man pleier at sige i sædvanlig Sprogbrug, saa kan Kongen vælge, hvilken af de tre foreslaaede Kandidater han vil, da maa jeg tilstaa, at den ikke i mindste Maade har min Sympathi. Jeg veed jo særdeles godt, at den har sin Oprindelse fra dette Lovforslags tidligere Historie her i Folkethinget, som i Korthed blev gennemgaaet af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne og ogsaa blev berørt af den meget ærede Kultusminister; men en saadan Ordning — det gjentager jeg — har ikke i mindste Maade min Sympathi. Jeg vil tværtimod betragte den som særdeles uheldig. Det ærede Medlem, der havde Ordet før mig, yttrede Forskjelligt om den Interesse, som Menighederne kunne ventes at ville vise for saadanne Valg. Saavidt jeg forstod ham ret, mente han, at en Del af denne Interesse vilde være, om jeg maa bruge det Udtryk, Nysgjerrighedens Interesse, som viste sig deri, at Folk stimlede sammen, naar der saaledes foregik noget Nyt og Uædvanligt, og at den anden Del var den virkelige Interesse, som skulde vise sig ved den mindre høitidelige og ikke i mindste Maade spendende Handling, hvor man efter Forholdstalsmethodens valgte dette Menighedsudvalg, hvem Præsentationsretten paa en Maade er tillagt. Naar man vil vente, at en Menighed skal have Interesse for et saadant Valg, saa tror jeg, at den første Betingelse derfor er, at Menigheden veed, at Valget har Noget at betyde, veed, at Valget ikke bliver en Forestilling, hvis Resultat maasse Ingen behøver at bryde sig om. Naar Menigheden veed, at den, der faar de fleste Stemmer, er valgt, saa er det først, at Valghandlingen faar sin rette og store Interesse for Menigheden. Jeg nævnde tidligere, at jeg har haft Velilighed til at overvære saadanne Valghandlinger, og at de paa mig have, saaledes som de vistnok maa gjøre det paa Enhver, gjort det Indtryk, at det var en særdeles høitidelig Akt, en Akt, som med stor baade Alvor og Opbyggelse overværedes af Menigheden, ligesom samme ganske med de samme Følelser udvøvede den Ret, som under en saadan Akt tilkom den. Men jeg kan ikke forestille mig, at man efter at have overværet en saadan Akt, efter at Stemmerne ere opaltte, efter at man har faaet at vide, hvilken Kandidat der har faaet Flertal, at man da skulde

kunne gaa til at sige: ja, det Valg er maasse ikke gyldigt, fordi der kan være en 2, 3 eller 4 eller lidt flere af Menighedens valgberettigede Medlemmer — flere behøvede det jo ikke at være — der enten ikke have haft tilstrækkelig Interesse for at være tilstede eller have været forhindrede deri. Jeg kan heller ikke se, hvilken Interesse der skulde værges derved, at man ikke lod Valget være gyldigt paa den Betingelse, der er nævnt her i Lovforslaget, nemlig at ikke Halvdelen af de Valgberettigede havde deltaget deri. Det maatte da være de Fraværendes Interesse, thi Enhver af de præsenterede Kandidater og altsaa ogsaa den, Valget faldt paa, ere jo fuldstændig skiftede til at modtage og beklæde Embedet. Det maatte altsaa være de Fraværendes Interesse. Men dersom de, der ikke møde, og man tænker da ganske vist ikke paa dem, der absolut ved Sygdom eller paa anden Maade ere forhindrede, derved vise, at de ikke have saa megen Interesse for denne Handling, at de ville deltage deri, veed jeg ikke, hvad der kunde være naturliger, end at de saa maa være tilfredse med det Resultat, som de træffe, der give Møde. Det er mig umuligt at se nogen berettiget Interesse fra nogen Side, der her kunde fortjene nogen Beskyttelse. Nu, det er muligt, at man kunde tænke sig, at maasse en Del af Menigheden gjorde strike og ikke mødte ved Valget for at forhindre, at der blev Halvdelen; men det er dog ganske vist ikke Hensynet dertil, man har villet tage, saameget mindre, som en saa stor Del af Menigheden efter de Regler, Lovforslaget indeholder, har det fuldkommen i sin Magt forud at sikke sig, at en Kandidat, der tilfredsstiller den, bliver blandt de Præsenterede, der jo vælges ved Forholdstal. Der faldt en enkelt Uttring fra den ærede foregaaende Taler, der lød paa, at han mente, at der kunde være noget Misligt ved, at Menigheden saaledes blev kaldt sammen for at holde Dom over Prædikenerne paa Valgdagen. Jeg tror dog ikke, den ærede Taler selv lagde nogen særlig Vægt paa denne Uttring, og det vilde jo ogsaa være let at svare dertil, at det vistnok ikke kan skjules, at Menigheden, eller dog idetmindste de af Menighedens Medlemmer, der overvære Gudstjenesten, hver Søndag holde Dom over Prædikenerne. Med disse Bemærkninger skal jeg slutte. Det er muligt, at der i dem vil være det One og det Andet, som ikke er saa ganske foreneligt med de Ansættelser, der hidtil under denne Sags gjentagne Behandling i Folkethinget ere komne frem; men jeg har allerede fra Begyndelsen betegnet det Standpunkt, hvorpaa jeg staar, og som er det, der betinges af og begrundes ved, at jeg under et mangleaartigt Ophold i Hertugdømmene har haft Velilighed til gjentagne Gange at se og overvære Præstevalg, haft Velilighed til ogsaa at beskæftige mig med Forberedelserne til og Ordningen af deslige Valghandlinger, samt hvad dermed staar i Forbindelse, og